Laura Bellini

Загуби мене на мить

Вони не стримуватимуть одне одного.
Вони можуть обрати спільний шлях



Загуби мене на мить

Вони не стримуватимуть одне одного.
Вони можуть обрати спільний шлях

Laura Bellini

ROMANS

ISBN: 9788384903209

ALL-IN Rafał Płonkowski



ЗМІСТ

INTRO 4
Розділ 1 - Місця, яких немає на карті.....10
Розділ 2 - По той бік плану 21
Розділ 3 - Коли річка змінює русло 32
Розділ 4 - Відстань між нами 43
Розділ 5 - Право відмовити 57
Розділ 6 - Мить, яку ми обрали..... 68
Розділ 7 - Те, про що я не сказала..... 80
Розділ 8 - Люди, до яких повертаються..... 90
Розділ 9 - Ціна тихої пристані.....100
Розділ 10 - Не лише на мить 112
Розділ 11 - Місце для іншої людини.....123
Розділ 12 - Дата, яку неможливо перенести.....133
Розділ 13 - Межа, яку я не переступлю.....143
Розділ 14 - Усе, що ми можемо втратити.....153
Розділ 15 - Усі дороги кудись ведуть.....162
Розділ 16 - Відстань, яку неможливо виміряти 173
Розділ 17 - Дорога, яку я обираю сама 183
Розділ 18 - Тобі не потрібно йти за мною 194
Розділ 19 - Місця, до яких можна повертатися..... 206
Розділ 20 - Спільна дорога.....218

INTRO

Уперше я побачила Лукаша Модрого саме тоді, коли намагалася довести, що не потребую нічиєї допомоги.

Я стояла по коліна в холодній воді Крутині, тримаючи над головою рюкзак із вимірювальним приладом і проклинаючи людину, яка позначила цю затоку на карті як легкодоступну. Вода мала колір міцного чаю, дно прогиналося під ногами, а мій лівий гумовий чобіт уже добрих п'ять хвилин намагався розпочати самостійне життя в мулі. Був кінець квітня, повітря пахло мокрою деревиною та торішнім листям. Десь поміж очеретом озвався птах, назви якого я не знала. Зате я знала точні координати місця, де застрягла, і це знання виявилося абсолютно марним.

— Якби ви зробили ще один крок ліворуч, то принаймні мали б цікаву історію, яку можна було б розповідати, — почула я за спиною.

Я повернула голову. Біля невеликого помосту стояв чоловік у темно-зеленій куртці, із засуканими рукавами та мотузкою, перекинутою через плече. Йому було трохи за тридцять, світло-каштанове волосся коротко підстрижене з боків, а обличчя мало вигляд людини, яка проводить більше часу надворі, ніж перед дзеркалом. Він не усміхався на весь рот. Просто розглядав мене з цікавістю, яка здалася мені дратівливо спокійною.

— У мене вже є цікава історія, — відповіла я. — У ній фігурують неправильно позначена пристань і хтось, хто замість допомоги роздає коментарі.

— Це не пристань.

— На карті вона є.

— Саме тому я тут і стою.

Я придивилася до нього уважніше. На випадкового перехожого він не скидався. Біля помосту чекав довгий червоний каяк, а на його носі лежали складені рятувальні жилети. Чоловік відклав мотузку, присів навпочіпки й простягнув до мене руку. Він не ступив на нестійкий берег, наче чудово знав, де закінчується тверда земля.

— Можу вас витягти. Або можемо ще трохи подискутувати про картографію.

— Я картографиня.

Цього разу він усміхнувся.

— Це багато що пояснює.

Мені слід було образитися. Натомість я простягнула йому вільну руку. Його пальці впевнено обхопили мої, але він зачекав, поки я сама перенесу вагу тіла. Показав, куди поставити ногу, і одним плавним рухом допоміг вибратися на твердішу ділянку берега. Щойно я відновила рівновагу, він одразу відпустив мене. Лише тоді я помітила, що протягом усієї цієї абсурдної рятувальної операції він не відводив погляду від мого обличчя.

— Олівія Куна, — представилася я, поправляючи лямку рюкзака. — Працюю над новою картою тихих місць для зупинок на водному маршруті.

— Лукаш Модрий. Організовую сплави.

Прізвище було мені знайоме. Воно неодноразово з'являлося в листуванні щодо проєкту, завжди поруч із зауваженнями до місць, запланованих для зупинок. Я ще не мала нагоди познайомитися з автором цих коментарів,

але вже встигла вирішити, що він належить до людей, які принципово не погоджуються з документацією.

— То це ви повертали мої пропозиції з коментарем «небезпечно за високого рівня води»?

— Якщо ваша пропозиція стосується цього місця, я залишаюся при своїй думці.

Я дістала телефон і показала йому екран. Зелена позначка вказувала на затоку, яку місцеві рекламні матеріали роками представляли як зручне місце для зупинки каякерів. Наш проєкт мав упорядкувати таку інформацію, знайти менш людні місця та створити карту, доступну також для тих, хто не хотів боротися за клаптик берега в розпал сезону. Для мене це означало шість тижнів польової роботи, точні дані та завершення замовлення в установлений термін. Для Лукаша, очевидно, це була нагода поставити під сумнів усе, що я вважала очевидним.

— Тут воду під берег підмило після осінніх паводків, — сказав він, указуючи на очерет. — У липні це місце виглядатиме чудово. А потім сюди причалить родина з дитиною, хтось першим вийде на берег і провалиться по коліно. Як ви.

— Я не провалилася по коліно.

Він подивився на мої мокрі штани.

— Звісно.

Я розсміялася раніше, ніж устигла опанувати себе. У цьому було щось тривожне. Уже кілька місяців я пильно стежила, щоб жодна людина й жодна ситуація не відволікали мене більше, ніж дозволяв графік. А цей чоловік за лічені хвилини змусив мене розсміятися, хоча сміх зовсім не входив до моїх планів.

Телефон завібрував у долоні. На екрані з'явилося сповіщення від Анети, координаторки компанії, до якої я мала приєднатися після завершення проєкту.

«Олівіє, підтвердь, будь ласка, дату передачі квартири. Гданськ чекає на тебе з червня. Документи надішлю в п'ятницю».

Я прибрала сповіщення, перш ніж Лукаш устиг випадково прочитати його. Рішення про переїзд було остаточним. Я вже підписала договір, погодила умови роботи й відклала гроші на перші місяці. Останні два роки я прагнула саме цього: посади, на якій могла б розробляти власні рішення, а не лише виправляти чужі помилки. Крутиня мала стати моїм останнім замовленням перед новим початком. Жодних сентиментальних ускладнень я не передбачала.

— Щось термінове? — запитав він.

— Робоче.

Він кивнув, навіть не намагаючись зазирнути мені через плече. Я оцінила це більше, ніж хотіла собі зізнатися.

Ми рушили до помосту. Дошки були вологі, подекуди вкриті темними слідами від зимової води. Лукаш ішов поруч зі мною, трохи повільніше, ніж раніше, наче підлаштував крок під мій чобіт, який при кожному русі видавав жалюгідне хлюпання. У воді відбивалося тьмяне небо, а на протилежному березі нерухомо стояли сосни, ще прохолодні після ранку. На мить я забула про мокрі шкарпетки й телефон. Тут було щось таке, чого я не могла позначити на карті: простір, який не вимагав від мене жодного рішення.

— Чому саме тихі місця для зупинок? — запитав він.

— Тому що всі описують маршрут через кількість кілометрів і пам'яток. А мене цікавлять місця, де можна перестати поспішати.

Я сказала це відвертіше, ніж збиралася. Лукаш сперся на стовпчик помосту й деякий час дивився на річку.

— Цікаво. А ви самі вмієте перестати поспішати?

— На роботі чи в особистому житті?

— Настільки велика різниця?

— Величезна.

Він трохи схилив голову набік. У його погляді вже не було веселощів, лише уважність, від якої не так легко було відмахнутися жартом. Я відчула несподіване бажання розповісти йому щось справжнє. Про те, що вже давно розкладала своє життя на дедлайни, бо все, чого не записувала в календар, здавалося ненадійним. Про те, що хотіла поїхати й водночас боялася, що в іншому місці залишуся тією самою жінкою, яка завжди знаходить чергову причину, щоб не відпочивати.

Натомість я сховала телефон.

— Мені потрібно перевірити ще три місця до сутінків.

Лукаш відхилився від стовпчика.

— Одне з них, мабуть, теж існує лише на папері.

— Ви збираєтеся так коментувати весь мій проєкт?

— Якщо доведеться. А якщо дозволите, я ще й покажу вам місця, яких поки немає на жодній карті.

Це була розумна, професійна пропозиція, яка цілком відповідала потребам мого замовлення. Саме так я й мала її сприйняти. Але коли він дістав із каяка запасну суху куртку й простягнув мені без зайвих запитань, я

побачила в ньому щось більше, ніж людину, яка залишала зауваження до документації. Когось, хто вмів помічати чужий дискомфорт і допомагати, не позбавляючи іншу людину самостійності.

— Поверну її після обіду, — сказала я.

— Я нікуди не поспішаю.

Я надягла куртку. Вона пахла прохолодним повітрям, деревиною та ледь відчутним милом. Куртка була мені завелика, рукави довелося підгорнути двічі. Лукаш дивився, як я пораюся з тканиною, а потім перевів погляд на воду, залишивши мені цю коротку мить без своєї уваги.

Я стояла на помості з чужою курткою на плечах і майбутнім, замкненим у телефоні. Усе було розплановано, навіть день мого від'їзду. То чому ж, дивлячись на чоловіка, який знав цю річку краще за будь-яку карту, я вперше захотіла загубитися хоча б на мить?

Розділ 1 - Місця, яких немає на карті

Наступного ранку о восьмій я сиділа за найбільшим столом у невеликій човновій станції в Укті, оточена картами, роздруківками та чашкою кави, яка вже встигла охолонути. За вікном сонце розрізало туман над річкою, а перші промені затримувалися на мокрих дошках помосту. Попереду в мене було шість тижнів роботи, чотирнадцять потенційних місць для зупинок і електронна таблиця, у якій кожна година мала своє призначення. Усе свідчило про те, що я встигну до початку сезону.

За умови, що Лукаш Модрий перестане викреслювати мої локації.

На столі лежав його список зауважень. Біля семи пунктів стояло коротке «ні», біля трьох — «перевірити», а біля одного він дописав від руки: «Хто це затвердив і чи бачив він узагалі річку?».

Я поглянула на годинник. Ми домовилися на восьму.

Двері відчинилися о восьмій сім.

— Ти запізнився, — сказала я замість привітання.

Лукаш зупинився на порозі. На ньому були темні штани, світла сорочка із засуканими рукавами й та сама зелена куртка, яку напередодні він позичив мені біля річки. В одній руці тримав паперовий пакет, у другій — дві чашки.

— Доброго ранку, Олівіє. Радий знову тебе бачити.

— Восьма сім.

— Знаю. Годинник біля дверей працює.

Він поклав пакет на стіл. Запах свіжої випічки миттєво нагадав мені, що зранку я випила лише каву.

— У пекарні була черга. Я вирішив, що сім хвилин запізнення — цілком розумна ціна за сніданок.

— Я не просила сніданку.

— Тому я купив і собі.

Він дістав дві солодкі булочки й посунув одну до мене. Не став чекати, поки я візьму її. Сів навпроти, розклав свої нотатки й подивився на карту.

Я не збиралася дозволяти підкупити себе булочкою.

— Почнімо з основ, — сказала я. — Проєкт має визначені терміни, бюджет і обсяг робіт. Мені потрібні твої знання місцевості, але я не можу працювати за принципом, що ми викреслюємо все, що тобі не подобається.

Лукаш дістав із пакета олівець.

— А я не можу поставити свій підпис під картою, яка спрямує людей туди, де їм не варто висаджуватися на берег.

— Ніхто не просить тебе підписувати мою карту.

— Саме про це мене й попросили.

Я насупилася.

Він витягнув роздруківку повідомлення від координаторки проєкту. Згідно з ним, місцевий провідник мав перевірити безпеку та практичну доступність запропонованих локацій. Лише спільне затвердження пунктів давало змогу передати карту до публікації.

Я прочитала повідомлення двічі.

— Я не отримувала цього оновлення.

— Отже, у вас уже є перша організаційна проблема.

— У нас?

— Якщо нам доведеться працювати разом, я віддаю перевагу множині.

Я не відповіла відразу. Слово «разом» прозвучало з його вуст дивно природно. У ньому не було запрошення до близькості, радше спокійна констатація факту, але саме тому воно мене роздратувало. Я давно організовувала свої завдання так, щоб не залежати від чужих рішень. А тепер виявилося, що без чоловіка, який сидів навпроти, я не зможу завершити замовлення.

— Гаразд, — сказала я. — Тоді встановимо процедуру.

Лукаш відкинувся на спинку стільця.

— Звучить загрозливо.

— Оцінюватимемо локації за однаковими критеріями. Доступність берега, безпека, можливість відпочинку, вплив на довкілля та відстань до інших місць зупинки. Кожна відмова повинна мати обґрунтування.

— Згоден.

Я здивовано подивилася на нього.

— Ось так просто?

— Ти думала, я люблю сперечатися?

— Маю певні підстави.

— Я люблю, коли мене слухають. Це трохи інше.

Він сказав це без усмішки. У його голосі з'явилася твердість, якої раніше я не чула. Я зрозуміла, що за невимушеною манерою поведінки ховається людина, звикла ухвалювати рішення, за які справді несе відповідальність.

Я розгорнула карту на всю ширину столу.

— Добре. Почнімо з першої локації.

Протягом наступних сорока хвилин ми порівнювали супутникові знімки, мої вимірювання та його спостереження. Лукаш не користувався професійною картографічною термінологією, але вмів помічати деталі, яких не показувала жодна модель рельєфу. Він знав, де після дощу збирається вода, де вітер зносить каяки в очерет і які береги влітку руйнуються через стихійні зупинки.

Я пояснювала йому, чому ми не можемо просто позначити будь-яке гарне місце. Розповідала про масштаб, доступність даних і важливість точних описів. Спочатку він перебивав мене запитаннями, а потім почав слухати з такою увагою, що я говорила дедалі вільніше.

На п'ятому пункті він нахилився над картою. Його плече опинилося зовсім поруч із моїм. Я відчула запах чистої бавовни й прохолодного повітря, яке він приніс із собою.

— Ось тут, — сказав він, указуючи на невелике розширення річки. — У тебе позначена галявина. Але з води до неї не дістатися.

— На знімку все виглядає інакше.

— Тому що його зробили за нижчого рівня води.

Я збільшила зображення на планшеті.

— Можемо перевірити.

— Можемо. Тільки доведеться проплисти трохи далі.

— Скільки?

— Приблизно чотири кілометри.

Я подивилася на графік.

— На сьогодні в мене заплановані вимірювання ще в трьох інших точках.

— Знаю. Бачив твій розклад.

— І?

— І вважаю, що план дуже гарний.

Я зітхнула.

— Лукаше.

— Тільки він не враховує, що річка має власну думку.

Я хотіла відповісти чимось не менш уїдливим, але помітила, що він не глузує з моєї роботи. Він розглядав графік зі щирою цікавістю. За мить узяв аркуш паперу й накреслив альтернативний маршрут. Не перекреслив моїх припущень, а лише поєднав їх із місцями, які знав.

— Якщо почнемо тут, перевіримо дві точки дорогою. Біля третьої зможемо перепочити. Потім повернемося до сімнадцятої.

Я уважно розглянула його начерк.

— У цьому є сенс.

— Знаю.

— Не звикай до компліментів.

— Уже запізно.

Він усміхнувся, а я повернулася до планшета, удаючи, що рівень заряду батареї цікавить мене більше, ніж маленька зморшка, яка з'являлася біля його лівого ока.

До десятої ми вже були на воді. Лукаш підготував два одномісні каяки, хоча пропонував і спільний. Я без вагань обрала власний. Мені потрібні були свобода рухів і місце

для обладнання, а передусім я не хотіла кілька годин усвідомлювати, що кожен мій рух відчуватиме хтось, хто сидить позаду.

Він не прокоментував мого рішення.

Ми пливли неквапливо. Річка вела нас поміж деревами, гілки яких схилялися над водою. У місцях, захищених від вітру, поверхня нагадувала темне скло. Час від часу я зупинялася, щоб зробити фотографію або записати координати.

Біля першого запланованого місця зупинки Лукаш підплив ближче.

— Бачиш те коріння?

— Так.

— Улітку його майже не видно. Каяк може на ньому застрягти, а людина, яка вийде не з того боку, впаде між гілками.

Я зробила фотографію.

— Можемо позначити це як місце лише для спостереження, без висадки на берег.

— Саме так.

Я подивилася на нього.

— Ти щойно погодився з моєю пропозицією?

— Запиши дату. Історичний момент.

Якийсь час ми пливли поруч мовчки. Лукаш рухав веслом економно, майже без зусиль. Не намагався вразити мене швидкістю чи продемонструвати, що знає річку краще. Підлаштовував темп, але не перетворював це на прояв опіки. Саме ця природність виявилася несподівано приємною.

— Чому ти обрала картографію? — запитав він.

— Тому що не люблю недомовок.

Він розсміявся.

— Мабуть, це найщиріша відповідь, яку я коли-небудь чув.

— Карти принаймні намагаються показати, де щось розташоване.

— А якщо щось зміниться?

— Оновлюєш карту.

— Звучить просто.

— Теоретично багато речей звучать просто.

Він уважно подивився на мене, але не став розпитувати далі. Я була йому за це вдячна. Деякі запитання потребували більше часу, ніж кілька кілометрів спокійної річки.

Опівдні ми причалили до невеликої галявини, якої не було в моєму списку. Берег був пологим, а між деревами знаходилося природне місце для відпочинку. Лукаш вийшов першим і показав мені стійку ділянку ґрунту.

— Тут я іноді зупиняю групи, коли комусь потрібна хвилина тиші, — сказав він. — Тут немає магазину, туалету чи будь-яких розваг. Тому сюди рідко хтось потрапляє.

Я озирнулася. Удалині було чути лише воду й тихий шелест гілок. На землі лежала суха хвоя, а повітря пахло смолою.

— Саме такі місця я й шукаю.

— Знаю.

Я повернулася до нього.

— Звідки?

— Учора ти сказала, що тебе цікавлять місця, де можна перестати поспішати.

Він пам'ятав.

Не просто інформацію, а те, як саме я її висловила. На мить я не знала, що відповісти. Тож опустилася навколішки біля берега й почала фотографувати нахил місцевості.

Лукаш зупинився за кілька кроків.

— Є лише одна умова, — сказав він.

Я підвела голову.

— Яка?

— Ми не наноситимемо це місце на публічну карту, доки не визначимо, як обмежити кількість відвідувачів. Якщо сюди почнуть причалювати по двадцять каяків на день, за рік це вже не буде тихим місцем для відпочинку.

Я випросталася.

— Проєкт має служити людям, а не приховувати від них місця.

— А це місце має проіснувати довше, ніж один сезон.

У його голосі прозвучала тверда нотка.

— Ти не можеш вирішувати за всіх, хто має право сюди приїжджати.

— Я й не намагаюся. Хочу, щоб ми передбачили наслідки.

Деякий час ми дивилися одне на одного мовчки. Я розуміла його аргумент, але не збиралася віддавати йому контроль над змістом карти. Роками я працювала заради того, щоб мої професійні рішення сприймали серйозно. І

тепер не хотіла дозволити комусь вважати місцевий досвід достатньою підставою для відкидання всієї методики.

— Проведемо аналіз навантаження, — нарешті сказала я. — Можемо позначити обмежену доступність і запропонувати правила зупинки. Але я не викреслю локацію лише тому, що вона красива.

Лукаш подивився на галявину.

— Гаразд. Таку пропозицію я можу розглянути.

— Розглянути?

— Я не обіцяв, що зі мною завжди буде легко працювати.

— Це я вже помітила.

Він якийсь час розглядав мене, а потім простягнув руку.

— Домовилися?

Я поглянула на його долоню. Мені не потрібен був черговий жест порятунку з неприємностей. Але цього разу він простягав руку як рівноправний партнер, пропонуючи спільну відповідальність.

Я потиснула її.

— Домовилися. Але рішення ухвалюємо на підставі даних і спостережень. Не інтуїції.

— Інтуїція теж є спостереженням, просто іноді погано описаним.

Він не відпустив мою руку одразу, але зачекав, поки я сама зроблю рух. Коли я забрала пальці, він відступив без найменшого вагання. Після цього залишилося дивне відчуття, ніби ми щойно домовилися не лише щодо карти.

До човнової станції ми повернулися до сімнадцятої. У мене був повний комплект вимірювань, нові фотографії та три точки, що потребували подальшого аналізу. Лукаш допоміг перенести обладнання до будівлі, після чого взявся мити каяки. Сонце опускалося над деревами, а його світло надавало воді мідних відтінків.

Я сіла за стіл надворі й відкрила ноутбук. За кілька хвилин він з'явився поруч із двома склянками води.

— Що тепер? — запитав.

— Оновлю дані. Потім надішлю звіт.

— А потім?

— Вечеря, душ, сон.

— Захопливий план.

— Ефективний.

Він сперся на поруччя. Якийсь час мовчав, спостерігаючи за річкою.

— Знаєш, що найдивніше в організації сплавів? — запитав він.

Я похитала головою.

— Люди платять за те, щоб кілька годин нікуди не поспішати. А потім протягом першої години запитують, коли ми припливемо.

Я закрила ноутбук.

— Можливо, їм потрібен час, щоб перелаштуватися.

— Можливо. А може, вони не вірять, що можна просто плисти.

Я подивилася на нього. У його голосі не було повчальності, але ці слова зачепили те, чого я воліла не торкатися.

Телефон, що лежав на столі, засвітився повідомленням від Анети. Я не відкрила його. Екран згас, перш ніж Лукаш устиг щось помітити.

— Завтра почнемо о восьмій, — сказала я.

— Буду вчасно.

— Справді?

— Спробую навіть о сьомій п'ятдесят дев'ять.

Він підвівся й рушив до будівлі. Я дивилася йому вслід, доки він не зник за дверима. Мені здавалося, що ми щойно завершили перший день значно складнішої співпраці, ніж передбачав мій графік.

І все ж, коли ввечері я оновлювала план на наступний тиждень, біля його прізвища не додала жодного застереження.

Натомість залишила собі додаткові пів години на розмову.

Розділ 2 - По той бік плану

Наступного дня Лукаш прийшов о сьомій п'ятдесят вісім, демонстративно виставивши годинник з-під рукава.

— Прошу, — сказав він, зупинившись у дверях. — Я прийшов раніше. Чи отримаю офіційне підтвердження?

Я не підвела очей від комп'ютера.

— Внесу до протоколу.

— З підписом?

— Якщо будеш чемним.

Лише тоді я подивилася на нього. Він усміхався, але в його очах я побачила те, чого не помітила напередодні: втому. Він не виглядав просто невиспаним після звичайного вечора. Його плечі були трохи напружені, а зосередженість нагадувала людину, якій ще до початку роботи довелося розв'язати кілька чужих проблем.

Він поставив на стіл термос і невеликий паперовий пакет.

— Сьогодні без черги.

— Ти збираєшся щодня підкуповувати мене їжею?

— Лише доти, доки не перестанеш дивитися на мене як на адміністративну перешкоду.

Я посунула ноутбук убік.

— Це може зайняти певний час.

— У мене є терпіння.

Він дістав із пакета два маленькі рогалики. Цього разу я взяла один без заперечень. Учора ввечері я з'їла

бутерброд над таблицею даних, тому свіжий сніданок був пропозицією, від якої важко відмовитися.

— Сьогодні ми не відразу вирушимо на воду, — сказала я. — Спочатку маємо визначити, як документуватимемо твої зауваження.

Лукаш сів і розгорнув нотатник.

— Слухаю.

— Кожна точка отримає оцінку за п'ятьма критеріями. Якщо наші думки розходитимуться, записуватимемо обидві позиції. Остаточну рекомендацію готуватиму я, але без твого схвалення ми не позначимо місце як безпечне.

Він якийсь час вивчав таблицю.

— А якщо я вирішу, що щось небезпечне, а ти захочеш нанести це на карту?

— Можемо позначити точку як недоступну для висадки або таку, що потребує додаткової перевірки. Не вдаватимемо, ніби проблеми не існує.

— Добре.

— І ще одне. Ти не можеш змінювати план дня без узгодження зі мною.

Він підвів очі.

— Учора я запропонував альтернативу. Ти погодилася.

— Знаю. Я говорю про принцип.

— Тоді мій принцип такий: якщо ситуація на воді вимагає зміни маршруту, рішення ухвалює людина, відповідальна за безпеку.

— Тобто ти.

— Так.

Деякий час ми мовчали. Мені не подобалося віддавати контроль, але я не могла заперечити, що він мав більше досвіду в супроводі людей річкою. Я відповідала за точність даних, він — за практичні умови роботи на місцевості. Жодному з нас не варто було вдавати, ніби ми володіємо компетенціями іншого.

— Згодна, — сказала я. — За умови, що ти пояснюватимеш кожну зміну.

Лукаш кивнув.

— А ти не сприйматимеш кожне попередження як напад на свій проєкт.

Я подивилася на нього.

— Я цього не роблю.

Він підняв брови.

— Олівіє.

Я не змогла стримати усмішку.

— Добре. Постараюся.

Я потягнулася по ручку й записала наші домовленості. Мені хотілося, щоб усе було зрозуміло, адже я вже знала, що ми проводитимемо разом багато часу. Не хотіла, щоб щоденна співпраця перетворилася на нескінченні переговори щодо кожного рішення.

Лукаш якийсь час спостерігав за мною.

— Ти завжди все записуєш?

— Майже.

— Навіть те, що робиш для задоволення?

Я завагалася.

— Не все.

— І добре.

— Чому?

— Бо я вже почав замислюватися, чи є у твоєму календарі місце для спонтанності.

— Є.

— Справді?

— Вона позначена як «непередбачені обставини».

Він розсміявся так щиро, що я теж не втрималася від сміху. У цю коротку мить я перестала бачити в ньому лише колегу. Переді мною був чоловік, який умів вибити мене з рівноваги одним реченням і водночас не намагався скористатися цією перевагою.

Після обіду ми відвідали невеликий пункт прокату каяків неподалік човнової станції. Лукаш хотів поговорити з власником про місця, де початківці найчастіше зверталися по допомогу. Мені потрібна була інформація про сезонну інтенсивність руху.

Власник, пан Мар'ян, мав сиве волосся, міцні руки та манеру говорити, властиву людині, яка не любить витрачати час на люб'язності.

— Лукаше, ти знову щось задумав? — запитав він замість привітання.

— Цього разу офіційно.

— Це погано. Офіційні справи завжди коштують дорожче.

Лукаш представив мене, а пан Мар'ян подивився на мої документи з виразною недовірою.

— Знову будете малювати людям, де їм плавати?